

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e116491/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

vilde indvirke paa Kongens Beslutning, men det er ingenlunde af de Forbehold, som man plejer at sætte sig for, og jeg ser ikke, af hvad Grund man her skulde bruge et Ord i en ganske ubetydelig Beslutning. Naar man finder det nødvendigt at ændre i Grundloven, er saadanne Ændringer paa Rigsdagen, som her er omhandlede, fulst Straffes, som man ogsaa i Almindelighed, at Beslutningerne bliver at træffe efter Kongens Princip, eller man maatte i sin Tid give en Lov derfor, som jeg foretrækker ikke troer at være af nogen praktisk Nytte, og hvortil det ikke let kunde blive nogen Anledning, førend den hele Materie om Statsforordninger bliver omrøbt. Jeg skal endnu bemærke, at de Straffe, som man efter mit Begreb maatte ændre, naar Handlingen erklæres for Forbeholdt, være Straffe, som for vore Tider ikke kunde være pådsigelig, blandt Andet, at Gaanden skal aflyses, Kroppen pareres o. s. v. Men Hensyn til den Del af Paragraphen, som udvider Straffen ogsaa til den, der foretager de conjugate Handlinger eller Beslutning, vil jeg henholde mig til, hvad en anden Æret Rigsdagsmand i sin Gentende har udtalt.

Man gik derpaa over til § 38.
Ordføreren: Denne Paragraph er saaledes: „Juden Rigsdagsmand kan frægtes eller stilles under Rigsdagens Samling, medmindre det Thing, hvortil han hører, hvortil han giver sit Samtykke, eller sine Medlemmer uden Thingets Samtykke drages til Ansvar uden for samme.“

Udvalget har bemærket i Indledning af denne Paragraph følgende:

„Naar denne Paragraph bestemmer, at ingen Rigsdagsmand kan frægtes eller stilles under Rigsdagens Samling, medmindre det Thing, hvortil han hører, hvortil han giver sit Samtykke, skal Udvalget herved alene tillade sig to mindre væsentlige Forslag. Det ene gaar ud paa, at det ubestridelige bliver fastsat, at en Rigsdagsmand under Rigsdagens Samling ei heller uden vedkommende Thingets Samtykke kan kaldes for Gæld. Det andet tillader en Undtagelse fra Forbudet mod criminel Forfølgning for det Tilfælde, at en Rigsdagsmand maatte gribes paa frerist Gjærning.“

Man indstiller altsaa, at Paragraphen maatte affattes paa følgende Maade:

„Juden Rigsdagsmand kan under Rigsdagens Samling, uden at det Thing, hvortil han hører, hvortil han giver sit Samtykke, kaldes for Gæld, ei heller frægtes eller stilles, medmindre han er grebet paa frerist Gjærning.“

Ordføreren: Hvad de nærmere Beskæmmer angaar, som efter den ærede Ordførers Fordrag foreslaas gjætte i Paragraphen, kan jeg Jæder have at erindre derimod, jeg troer, at begge ere ganske hensigtsmæssige. Med Hensyn til Paragraphens Stilling erhvæder jeg vel i Almindelighed det Rigtige, at der ikke bør kunne anlægges Sag mod en Rigsdagsmand uden efter Thingets Beslutning; men det kunde dog være Spørgsmaal, om Beskæmmelsen ikke kunde affattes saaledes, at det saaledes, at det ikke berede paa Thingets Tilstandighed, saa at, naar Nogen foretog saadanne Handlinger eller brugte saadanne Midler i Thinget, der ikke blot vare stærke Dyringer om den Ordsmand, hvorefter der var Spørgsmaal, men som kunde indbringe endog vistelig herre Forbehold, han da derfor vilde blive tilstalt. Jeg troer imidlertid ikke, at der i selve Paragraphen indbragtes Noget, som er uligligt.

Schad: Det er vistnok rigtigt, at Beslutningerne maatte kunne ændres, naar den gribes paa frerist Gjærning, men frægtes og stilles burde han vistnok ikke kunne, uden at dette var indberettet til Rigsdagen og denne havde givet sit Samtykke dertil; tætmindst synes det mig ikke, at dette fremmer med Nøden i hele Udsagnet.

Ordføreren: Det foreslaar mig dog, at der, naar Beslutningerne vistelig ere grebne paa frerist Gjærning, ikke er Grund til at forede et efterfølgende Samtykke; jeg skal forøvrigt gjerne tilstaa, at jeg personlig — hvorvidt Andet deri ere enige, tør jeg ikke sige — lægger mindre Vægt paa denne hele Kred af Beskæmmer, end jeg mere anser denne Paragraphs Indhold for at være en Indledning, som følger fra Grundloven til Grundloven, og som

kan have sin Betydning, hvor Uvillingen gaar for sig under meget stærke Kamp mellem Regjering og Folk, men som end og, hvor Uvillingen gaar for sig under mere rolige Former, langt snarere kan misbruges end bruges.

Man gik derpaa over til § 39.
Ordføreren: Denne Paragraph lyder saaledes: „Rigsdagsmandene ere ene bunnede ved deres Dødsstrafning og ikke ved nogen Forbuds af deres Valgere.“

Comitens Betænkning i Indledning deraf er saaledes: „I nærværende Paragraph, der udtaler Rigsdagsmandenes Uafhængighed, har Udvalget troet, at man kunde oplyse et Tilfælde, der skulde, at Embedsmand, som vælges til Rigsdagsmand, ikke behøve Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget. Vi ønske vel ingenlunde, at herved liges Noget, som ikke fulgte af Udsagnet hele Rand, men vi have dog troet, at en ubestridelig Tilfældighed i saa Henseende kunde være pådsigelig. Det bemærkes alene, at det dermed naturligtvis ikke er sagt, at Embedsmand, der vælges til Rigsdagsmand, herved skulde have erholdt nogen Ret til at forbe, at deres Embede, forsaavidt Nogen i deres Ord maatte foretræde til det midlertidige Behov, skulde behøve udført paa offentlig Regning.“

Man foreslaar altsaa følgende Tilfælde:
 Embedsmand, som vælges til Rigsdagsmand, behøve ikke Regjeringens Tilladelse til at modtage Valget.“

Erhverning: Denne Tilfælde, som endog Høfligheden angaar, fønt mig at være meget stærkt. Med Hensyn til Høfligheden maatte man vel lægge Vægt til, at Embedsmanden fremstiller sig, han bliver ikke valgt ved nogen Tilfældighed, han ved sig selv, at han vil stille sig til Valget; men at give Embedsmanden en Betydning til, uden sine foresatte Samtykke at kunne disponere over sin Embedsidd, det foreslaar mig at være at indføre en daarlig Disciplin. Jeg troer, at Embedsmanden maatte vide, at han ikke har nogen Nærighed over sin Tid, der skulde gjætte ham kan skridt i Hensigt til hans Forældre, en anden Sag er det ved Landstinget, hvor han ikke ved, at han bliver valgt, der der han ikke hinders dertil. Det bør ikke være hans Valgere formet, naar de have valgt ham, at sige ham ind i Landstinget, og da han det opnaar paa den Maade, at der skulde en, som medens Rigsdagen varer kunde behøve hans Embede; men det er betænkeligt at oplyse en saadan Betydning i Grundloven. Jeg troer, at man i det Helt taget i Grundloven ikke skal give nogen bekendt Opmantring til at vælge Embedsmand, man skal ikke forhindre, at de blive valgte, men man skal ikke sætte en Pramie for, at de vælges; det er ikke uethersk.

Man maatte desuden lægge Vægt til, at naar man bruger Beskæmmelsen Embedsmand, udfælder man alle, og betænkt ogsaa de midlertidige; efter dette skulde altsaa en Militair, naar han var commanderet til at seile med et Skib, og han, naar han som til Gæstgæver, blev udnævnt til Rigsdagsmand, uden videre kunne spadsere i Land der og lade sit Partoi ligge; men det kan umuligt være velbetænkt i den kongelige Tjenestes Interesse og i Statens. Han er bleven valgt til det Hærs, Staten har overdraget ham, fordi han ansaas særlig fæstet dertil, det kan gjerne være, at han maatte ikke ønske det; der kunde være Formodesomlignigheder, Familienforhold, Forhold af den Natur, at de gjætte, at han ønsker at være fri derfor, og skulde han paa denne Maade indbræde kunne frigjøre sig derfor? Jeg troer, at naar man nærmere overvejer disse Forhold, vil man komme tilbage fra en Beskæmmelse af denne Art.

Ordføreren: Tør jeg rette det Spørgsmaal til det ærede kongevalgte Medlem, om hans Mening er, at det skal afhænge af Regjeringens Godbetydende, om Embedsmanden maatte modtage Valget eller ikke?

Erhverning: Min Mening er, at Embedsmanden skal, før han stiller sig til Valget, vide, om Regjeringen kan beståtte hans Ved, medens han er dorte, og vil gjætte det. Han skal ikke stille sig til Valg uden at vide, om Regjeringen indvilliger, og derfor kan blive valgt under saadanne Forhold, hvor han forud ikke har kunnet vide det, saa det berede paa Regjeringen, om den vil give ham Ved til at møde som Rigsdagsmand eller ikke. Naar Valgerne vide det